PIERWSZA ŁAWKA · SCENARIUSZ LEKCJI · JĘZYK POLSKI · KLASA 6

Fakt czy opinia? Jak uważnie czytać tekst publicystyczny

Uczniowie czytają przygotowany artykuł z gazetki szkolnej, sortują zdania na fakty i opinie, rozpoznają słowa wartościujące i „opinie przebrane za fakty" („wszyscy wiedzą, że…"). Lekcja rozwija edukację medialną i przygotowuje do zadań z tekstem nieliterackim na egzaminie ósmoklasisty. Scenariusz zawiera przebieg 45 minut, nagłówki do rozgrzewki, kartę pracy z kluczem i powtórkę dla ucznia.

Przedmiot	Język polski
Klasa	klasa 6
Dział	Odbiór tekstów kultury: tekst publicystyczny i edukacja medialna
Temat lekcji	**Fakt czy opinia? Jak uważnie czytać tekst publicystyczny**
Czas	45 minut (1 jednostka lekcyjna)
Metody	rozgrzewka z kartkami F/O, czytanie ze zrozumieniem z zaznaczaniem dwoma kolorami, praca w parach „detektywi faktów", przekształcanie wypowiedzi, pisanie komentarza z kryteriami, bilet wyjściowy
Formy pracy	praca z całą klasą, praca w parach, praca indywidualna
Środki dydaktyczne	karta pracy z artykułem „Rowerem do szkoły? Najwyższy czas!" (załącznik), nagłówki do rozgrzewki (dodatek) – rzutnik albo wydruk, kartki z literami F i O dla każdego ucznia, zakreślacze w dwóch kolorach, powtórka „Co zapamiętam z lekcji"

Cel ogólny

Kształcenie umiejętności krytycznego czytania tekstu publicystycznego: odróżniania informacji o faktach od opinii oraz rozpoznawania słownictwa wartościującego i sposobów wpływania na czytelnika.

Cele operacyjne – uczeń po lekcji:

- Uczeń rozpoznaje tekst publicystyczny i odróżnia go od tekstu informacyjnego.
- Uczeń odróżnia w tekście informacje o faktach od opinii i uzasadnia swój wybór.
- Uczeń wskazuje słownictwo wartościujące i określa jego funkcję w tekście.
- Uczeń rozpoznaje opinię przedstawioną jako fakt (uogólnienia typu „wszyscy wiedzą”, powoływanie się na nieokreślone źródła).
- Uczeń odróżnia argumenty odwołujące się do faktów od argumentów odwołujących się do emocji.
- Uczeń określa temat i główną myśl tekstu.

Cele w języku ucznia

- Nauczę się odróżniać fakt od opinii w artykule.
- Potrafię wskazać słowa, które oceniają.
- Rozpoznam opinię, która udaje fakt.
- Sprawdzę, czy autor przekonuje faktami, czy emocjami.

Wymagania z podstawy programowej

- **IV–VI I.2.6** – odróżnia informacje o faktach od opinii
- **IV–VI I.2.1** – identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, publicystyczny lub reklamowy
- **IV–VI I.2.3** – określa temat i główną myśl tekstu
- **IV–VI II.2.6** – rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące, rozumie jego funkcje w tekście
- **IV–VI III.1.2** – rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji
- **IV–VI IV.6** – rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji

Źródło: Dz.U. 2017 poz. 356 ze zm., w brzmieniu Dz.U. 2024 poz. 996 – podstawa obowiązująca w klasach V–VIII w roku szkolnym 2026/2027.

Kryteria sukcesu (NaCoBeZU)

- Fakt rozpoznaję po tym, że da się go sprawdzić.
- Opinię rozpoznaję po ocenie: **moim zdaniem, najlepszy, skandal, niestety**.
- Wskazuję w tekście co najmniej **trzy** słowa wartościujące.
- Zauważam zwroty, które udają fakt: **wszyscy wiedzą, każdy przyzna**.
- Umiem powiedzieć, jaka jest główna myśl tekstu.

PIERWSZA ŁAWKA

Przebieg lekcji

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–6 min	Wprowadzenie: nagłówki	• Pokazuje kolejno nagłówki z dodatku. • Prosi o podniesienie kartki F albo O. • Pyta, po czym uczniowie poznali fakt, a po czym opinię. • Podaje temat, cele i kryteria sukcesu.	• Oceniają nagłówki kartkami. • Uzasadniają wybór. • Zapisują temat.
6–12 min	Tekst informacyjny i publicystyczny	• Zapisuje na tablicy notatkę z dodatku. • Pyta o cel autora każdego rodzaju tekstu. • Wprowadza pojęcia: słownictwo neutralne i wartościujące.	• Uzupełniają notatkę. • Podają przykłady słów wartościujących pozytywnie i negatywnie.
12–22 min	Czytamy artykuł	• Czyta głośno artykuł z zadania 1. • Prosi o zaznaczenie dwoma kolorami: fakty i opinie. • Omawia z klasą temat i główną myśl tekstu.	• Czytają i zaznaczają zdania. • Wykonują zadania 1.1–1.3. • Porównują zaznaczenia w parach.
22–32 min	Detektywi faktów	• Poleca zadania 1.4, 1.5, 2 i 3. • Omawia, dlaczego „wszyscy wiedzą” nie jest dowodem. • Podkreśla: fakt może być fałszywy, ale da się go sprawdzić.	• W parach szukają opinii udającej fakt. • Oceniają, czy akapit 5 przekonuje faktami, czy emocjami. • Dzielą słowa na neutralne i wartościujące.
32–41 min	Przekształcamy i piszemy	• Poleca zadanie 4 (zamiana opinii na fakty). • Poleca zadanie 5 – komentarz do gazetki szkolnej. • Przypomina kryteria: fakty wyraźnie oddzielone od opinii.	• Przekształcają opinie w zdania z faktami. • Piszą komentarz i zaznaczają w nim fakty kolorem.
41–45 min	Podsumowanie i praca domowa	• Prosi o bilet wyjściowy: jeden fakt i jedna opinia o dzisiejszej lekcji. • Objaśnia pracę domową w dwóch wersjach: nieobowiązkowa, bez oceny, z informacją zwrotną. • Rozdaje powtórkę.	• Piszą bilet wyjściowy. • Oceniają się według kryteriów sukcesu. • Zapisują pracę domową.

Praca domowa

- **Zasady (Dz.U. 2026 poz. 1122):** praca domowa jest **nieobowiązkowa** i **nie** dostaje oceny. Nauczyciel sprawdza każdą oddaną pracę i przekazuje uczniowi informację zwrotną: co zrobił dobrze, co i jak poprawić oraz jak dalej się uczyć (§ 12 rozporządzenia w sprawie oceniania). Jeśli statut szkoły tak stanowi, odrabianie prac domowych może podwyższyć ocenę roczną.
- **Wersja A (podstawowa):** znajdź w gazecie lokalnej albo na stronie szkoły krótki tekst (do jednej strony). Wypisz z niego dwa fakty i dwie opinie. W każdej opinii podkreśl słowo, które ocenia.

Fakt czy opinia? Jak uważnie czytać tekst publicystyczny

Język polski · klasa 6

29 pkt
RAZEM

Imię i nazwisko ..... Klasa ..... Data .....

Pamiętaj: informację o fakcie da się sprawdzić. Opinia to ocena albo pogląd autora.

1 Przeczytaj artykuł z gazetki szkolnej. Wykonaj zadania. ___ / 12 pkt

Rowerem do szkoły? Najwyższy czas!

[1] Od 1 września przed naszą szkołą stoi nowy stojak na 40 rowerów. Postawiła go gmina na prośbę samorządu uczniowskiego. To najlepsza wiadomość tej jesieni!

[2] W czerwcu samorząd zapytał w ankiecie 250 uczniów klas 4–8, jak dojeżdżają do szkoły. Rowerem jeździło wtedy tylko 18 osób, a samochodem przywożono aż 120. Według tej samej ankiety 170 osób mieszka bliżej niż 3 kilometry od szkoły. Szkoda, że tak mało z nich wsiada na rower.

[3] Jazda rowerem to wspaniały sposób na rozpoczęcie dnia. Ruch dodaje energii, a na lekcji łatwiej się potem skupić. Wszyscy wiedzą też, że rowerzyści są weselsi od innych ludzi.

[4] Niestety, rano pod szkołą panuje prawdziwy chaos. Między 7.45 a 8.00 przed bramą zatrzymuje się nawet 60 samochodów. Kto choć raz próbował tamtędy przejść, wie, że to niebezpieczne.

[5] Dlatego apeluję: zostawcie auta w garażu! Nowy stojak czeka. Każdy, kto przyjedzie do szkoły rowerem, zrobi coś dobrego dla siebie i dla innych.

Marta, klasa 6a · tekst przygotowany do karty pracy, dane z wymyślonej ankiety

1.1 Zaznacz zdanie, które wyraża główną myśl tekstu. ___ / 1 pkt

A. Gmina postawiła przed szkołą nowy stojak na rowery.

B. Uczniowie wypełnili w czerwcu ankietę samorządu.

C. Warto dojeżdżać do szkoły rowerem zamiast samochodem.

D. Rano przed szkołą zatrzymuje się dużo samochodów.

1.2 Zaznacz, do jakiego rodzaju należy ten tekst. ___ / 1 pkt

A. publicystyczny – autorka przedstawia opinię i przekonuje

B. informacyjny – autorka tylko przekazuje wiadomości

C. reklamowy – autorka zachęca do kupna roweru

D. literacki – autorka opowiada zmyśloną historię

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Fakt czy opinia? Jak uważnie czytać tekst publicystyczny – scenariusz lekcji z kartą pracy i powtórką, język polski, klasa 6

Podgląd pokazał 4 z 9 stron. Pełna wersja: 9 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Gotowy scenariusz lekcji języka polskiego dla klasy 6 (45 minut): Fakt czy opinia?
- Jak uważnie czytać tekst publicystyczny.
- W środku: cel ogólny i cele w języku ucznia, wymagania z podstawy programowej z numerami, kryteria sukcesu, przebieg lekcji minuta po minucie (co robi nauczyciel, co robią uczniowi
- Osobny plik „Co zapamiętam z lekcji: fakt i opinia w tekście publicystycznym” (3 strony, PDF i DOCX): najważniejsze zasady z przykładami, tabela najczęstszych błędów i test „Sprawd
- Materiał przygotowany zgodnie z podstawą programową z 2017 r.
- w brzmieniu z 2024 r.
- (Dz.U.
- 2024 poz.
- 996), według której w roku szkolnym 2026/2027 uczą się klasy 5–8 i która obowiązuje na egzaminie ósmoklasisty w latach 2027–2030.
- Plik ma 9 stron A4 w PDF i DOCX.
- Wszystkie teksty i zadania są oryginalne.
- Pisownia według zasad obowiązujących od 1 stycznia 2026 r.
- Polecenia są pisane językiem dostosowanym do wieku ucznia: krótkie zdania, jedna czynność w zdaniu, pogrubione liczby i przeczenia.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/scenariusz-lekcji-jezyk-polski-klasa-6-fakt-czy-opinia-jak-uwaznie-czytac-tekst-publicys